

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticoꝝ Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Reuocatio priuilegioꝝ, & statutoꝝ quod fructus beneficiorum primi
anni alterius temporis, ex quo vacarunt, codant capitulo, vel alij loco. Quis
verò sunt concessi fabricæ, seu sacristiæ, seu ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

nes, tunc nihil debet à recepto, vel recipiendo exigi, cum conuertendum in diuinum cultum, vel vsus alios pio. Quocirca R^{mus} noster Dominus Episcopus Iprensis, atque rescripsit quibusdam decano & capitulo se non permittere, vt nouam ordinationem, in gratiam eorum, qui ad beneficii sui possessionem admitterent, licet ad fabricæ quidem vsus facerent; nisi rationibus sibi antea communicatis, & à se approbatis. Nihilominus si fabrica parum haberet, & multis indigeret, permisit, vt sublatis & planè abrogatis his, quæ Canonice pro receptione ad possessionem, & pro pastu solui solent, constitueretur rationabilis summa soluenda ad subsidium oneris fabricæ, etiã vsque ad sex libras prosum, modo ea solutio fieret de fructibus beneficii primo quoque tempore cessuris post vacationem, prædecessori in possessione eiusdem beneficii non obstante. Noluit tamen dici, quod summa, destinata pro pastu, conuerteretur in vsum fabricæ, propterea quod exigere pastum apertè vetitum esset, etiã sub prelo. Sed pro causa solutionis allegaretur illius temeritas proventus, & onera graua. Ad tollendum verò, & corrigendum abusum supradictum, qui in admissio- ne ad possessionem Simoniacæ vel auaritiæ suspensionem habet, insignem desuper cõstitutionem edidit Pius Pa- pa V. quam hic subiungimus.

Io. And. in d. c. cum in ec- clesie. Io. Turn- hou. Driedo. de liberta. Christ. lib. 1. cap. 11.

concessio privilegiorum, & statutorum, quod fructus benefi- ciorum primi anni, aut alterius temporis, ex quo vacarunt, capite Capitulo, vel alij loco. Qui verò sunt concessi fa- bricæ, seu sacristiæ, seu pio vsui ultra semestrem, deinceps sint capite domnia, reliquum capiat beneficiatus. CAP. V.

**PIVS V. EPISCOPVS SERVVS SER-
VORVM DEI AD PERPETVAM
rei memoriam.**

Vrum nimis, & incommodū arbitramur, quod ecclesiarum ministri in ijs, quæ ad ipsorum su- sistentationem suppeditantur, dispendia patiãtur. Quia cum ad hanc rem, simulque prohibendam ab Ecclesia Dei auaritiæ prauitate editas antehac sanctio- nes multas fatis esse intelligimus, nouæ cõstitutionis

ii subli.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Notantur quidā abusus Capitulum cathedralium, et collegiarum ecclesiarum.

in sess. 4. de re- for. cap. 14.

Renouatio privilegiorum et abolitio statutorum, quod fructus primi anni aut alterius temporis cedat Capitulo vel alij loco.

subsidio cogimur prouidere. Cū itaque alias ex privilegiorum ecclesiarum cathedralium, & collegiarum constitutionibus, aut ex praua consuetudine obseruati intelligeretur, vt in electione, presentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia prouisione, siue admissione ad possessionem alicuius cathedralis ecclesie, vel beneficii, canonicatum, surbendarum, vel partem prouentuum, seu ad distributiones quotidianas certae conditiones, seu deductiones fructibus solutiones, promissiones, compensationes illicitae, aut etiā quae in quibusdam ecclesiis diocesanorum lucra interponerentur, licet S. Synodus Tridentina haec deestata mandauerit Episcopis, ut cumque huiusmodi in vsus pios non conuerterent, atque ingressus eos, qui Simoniaca labis, aut auaritia suspitionem haberent, fieri non permitterent. Ipsique diligenter de eorū constitutionibus, similitudinibus super praedictis cognoscerent, & illas quas probarent, exceptis, reliquas, vt prauas, & in solas reijcerent: Eos vero, qui aduersus praedicta ratione commisissent, poenis contra Simoniacos teneri decreuerit; Multorum tamē indomita cupiditas tam praedicta, quam alia ad beneficium, & communitatem ipsorum ministrorum edita, aut omnino contemta, aut in varios sensus traducta perperam eluduntur.

Quare nos pro diuini cultus exercitio, simulque catorum ad illum auxilio, plenius, euidentius, ac certius hanc fore rati, reuocamus, & abolemus omnia, quaecunque privilegia, consuetudines, & statuta, quaecunque ecclesiarum cathedralium, & metropolitanarum, ac maiorum, necnon collegiarum, eorumque ministerio, confirmatione Apostolica, aut alio quocumque subsidio munita, ac etiam supra hominum memoriam longissimo, & quantoecumque tempore, etiam non obseruata, siue pro peroluendis ecclesiarum Prelatorum debitis, siue pro supportandis eorumque rebus, siue aliis etiam maioribus, maximis, & negotiosissimis causis concessa, & approbata, ac etiam multiplicatis vicibus innouata, extensa, & moderata, & vacantibus ipsarum ecclesiarum dignitatibus, causis

ribus, præbendis, portionibus, beneficijs, & officijs, habitus, ac etiam quotidianæ distributiones ex eis primo ab ipsa vacatione anno, aut longiore, vel etiam breviori tempore prouenturi mensæ Episcopali seu Capitulari, alijs loco integrè, vel partim remaneant, seu applicentur, aut in communes vsus cedant, seu inter alios Canonicos, & personas ecclesiæ, seu Capituli dividantur. Quodque nullus etiam Apostolica auctoritate prouisus in Canonicum recipi, aut ad dignitatem perceptionem, beneficium, vel officium admitti, vel in eius possessionem induci possit, nisi prius de retentione huiusmodi privilegijs, consuetudinibus, & libertatibus iuramentum præstiterit, & obtenta illorum perceptione, ac fructuum, & distributionum perceptione renuntiauerit, seu Capitulo, & personis prædictis scilicet, seu (vt appellant) dulciaria, aut quid aliud præstiterit. Quorum omnium tenores, causas, & effectus tenentur præsentibus pro expressis, quibuscumque illa scripta sunt formulis, necnon irritantibus, & alijs decretis reuocata. Volentes ea omnia vires, & effectum de cetero non habere.

Incipimus igitur, & interdiximus omnibus Episcopis, Capitulis, Collegijs, & personis ad quos id pertinet, ne post hæc fructus, aut distributiones huiusmodi, nec prorsus ullam eorum partem retineant, neque ipsorum cessionem, vel renuntiationem, aut dulciaria, aut alia quomodocumque petant, vel exigant, aut quenquam sine oneraria, sine Apostolica auctoritate prouisum ad præstandum huiusmodi iuramentum inducant, aut prædicta non facienti possessionem impediant, vel intendant. Quicumque contra fecerint, si ecclesiasticis Antistes, tam diu à pontificali officij exercicio sint suspensi, donec satisfactione præua illis per eam Apostolicam suspensionem relaxetur: Capitula, & Collegia quacumque ecclesiastico subiecta interdecto, ac singulares personæ in excommunicationis sententiam incurrant, à qua, nisi in mortali periculo constituti ab alio, quam à Romano Pontifice absolutiois beneficium nequeant obtinere. Decretales huiusmodi præstita iuramenta non tenere, nec

Abolitio iuramenti præstati de huiusmodi privilegijs, consuetudinibus, & libertatibus seruandis.

Præceptum, et interdictione, ne prorsus à possessione beneficiorum suorum impediatur, vel intendantur.

Pœna non obseruantium hanc constitutionem.

nec quenquam illis obligari; quinimò iurates in huiusmodi censuram incidere; nec non irritum, & inane quicquid secus super his per quoscumque scienter, vel legitime contigerit attentari.

Ex fructibus beneficiorum collatorum quantum fabrica, vel alius locus pius recipere debeat.

a. c. suscepti, de electi, in extra vag. Ioan. 22. Ius percipiendi fructus beneficiorum vacantium ante possessionem apprehensionem relinquatur unicuique integrum.

Et nihilominus statuimus, ut ubicumque huiusmodi fructus, & distributiones fabricæ, vel sacristie, vel alterius pii loci usibus ultra semestre tempus concessi, horum duntaxat dimidia pars ipsi fabricæ, vel fabricæ, aut pio loco deinceps tribuatur; alteri beneficiati prædicti integrè percipiant: Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque: Aut si aliquibus communiter, vel unum ab Apostolica sit Sede indultum, quod non suspendi, vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non faciètes plenam, & expressam mentionem ad verbum de indulto huiusmodi mentionem in decreto prædictæ Synodi, ac etiam constitutione Innocentii III. cord. Ioannis Papæ 22. quæ incipit: Suscepti, in iuribus de hac re disponentibus, nihilominus in suo robore duraturis. Caterum per prædicta non volumus illis præiudicare Capitulis, Collegiis, aut personis fructus, & distributiones inter vacationem beneficiorum, & eorum collationem siue possessionem apprehensionem provenientes ex statuto, consuetudine, vel privilegio huiusmodi percipiètib; vel personis, quò minus ipsi illos, ut antea exigere valeant, habere. Postremo volumus, ut presentium exemplum etiam impressa notarij publici manu, & Prælati ecclesiastici eiusve curiæ sigillo obsignata eadem illam mensuram fidei ubique locorum in iudicio, & extra iudicium, quam facerent ipsæmet præsentibus, si essent ibi, vel ostensa. Nulli ergo omnino hominum hanc paginam nostræ revocationis, abolitionis, revocati, interdicti, decreti, statuti, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Qui autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Petrum anno incarnationis Dominicæ 1570. præ Calendas Iulij, Pontificatus nostri anno quinto.

By quidem modi quibus Simonia in ecclesiis cathedralibus, & collegiatis fore committi solet in beneficiorum acquisitione. CAP. VI.

CAeterum, quia Paschalis Papa scripsit, & declarauit, Simoniacos velut primos, & principales hereticos ab omnibus fidelibus respuendos; & si communiti non respuerint, ab exteris etiam potestatis opprimendos, omniaque crimina ad comparationem Simoniacae haeſis, quasi pro nihilo reputari oportere nobis videtur, si insuper alios modos quosdam, quibus illa in ecclesiis cathedralibus, & collegiatis maximum committi solet, enarremus. Deplorat enim Damhouderius, quod his nostris temporibus non rarus hoc Simoniae vitio illaqueatos conspicimus, exclamans, & temporale, & spirituale hodie venari expostum esse. Committitur itaque praeter iam dicta hoc Simoniae vitium, si detur, vel promittatur pecunia alicui, vel beneficium, pro voce, seu consensu ecclesiae. Et si quis ob illam causam beneficium proculdubio receperit, aut hoc in iure confessus fuerit, vel legitime conuictus, ab altaris ministerio perpetuo est excommunicandus. Si vero id quidem manifestum est, nec tamen tale conuictus, vel confessus fuerit, sed tantum publica labore infamia, illi canonica purgatio debet dari; in qua si defecerit, tanquam auctor tanti sceleris esse puniendus. Item si eligatur aliquis, vt alicui officio prouideatur, vel remuneretur. Item, si conferatur beneficium famulo in compensationem seruitiorum, vel eidem promittatur pensio, & dependentia quouisque de beneficio ipsi prouideatur, potestatem si Praelatus principaliter ducatur ad conferendum propter seruitium temporale sibi praestitum: & similiter si etiam famulus principaliter seruiat ad beneficium consequendum. Item, si conferatur beneficium consanguineo, vt patris, & inde aliis consanguineis prouideatur, vel familia seu parentela exaltetur, & potententur, ipseque collator per hoc laudetur, & magnificetur. Item si detur familiaribus, vel ministris

a in c. fin. q. 7. arg. ca. quod tunc, et ibi Panor. de Simon. b in prax. crim. cap. 61. c arg. ca. Mattheus. et ibi Panor. de Simon. d in ca. nobis fuit. et in cap. cu essent. ibid. Magnitudo et grauitas criminis Simoniae. d c. de hoc de Simon. e c. quam pio. 1. q. 2. et Rebuff. in concord. de elect. derog. alleg. Rom. consil. 159. Ioan. de Selua. in trac. de benef. in prima part. quest. 7. f ca. sicut non nulli. 1. q. 1. et Rebuff. d. loco. g in prax. benef. tit. quot. mod. benef. acquiran. part. 3. Imo. in c. tua. de etate et qualitat. h arg. ca. cum essent. et ibi glo. et Panor. de Simon. Rebuff. in concord. d. loco alleg. Innoc. in ca. suam. de auctoritat. et qualitat. h Syluest. in summa in ver. Simonia. §. 13. vers. 6. et §. 16. vers. 4. Panor.

I i iij colla-